

Redovisning av miljöledningsarbetet 2016

Högskolan i Gävle

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1 Miljöledningssystemet

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Ja, endast ISO14001

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Högskolan i Gävle ska arbeta för en hållbar livsmiljö (ekologisk, social och ekonomisk) inom alla sina verksamhetsområden. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den positiva påverkan kontinuerligt ökar och den negativa minskar.

Detta sker genom att:

- verkställande ledning ska stimulera till ett kontinuerligt arbete för en hållbar utveckling med fokus på ständiga förbättringar
- HiG ska främja personalens och studenters kompetens om hållbar utveckling
- lagar och andra krav ska utgöra miniminivå i allt arbete
- aspekter av hållbar utveckling ska integreras som en del i relevant undervisning och forskning
- HiG ska beakta sina leverantörers och entreprenörers miljöarbete vid all upphandling
- energi- och materialanvändning ska effektiviseras och föroreningar förebyggas
- HiG ska ha ett öppet arbete för hållbar utveckling som alla kan ta del av

3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?

Miljöutredningen uppdaterades 2015.

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

El- och energianvändning inklusive kyla, resor och transporter, sorterat avfall, elektronikavfall.

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

Utbildning och forskning, upphandling av varor och tjänster, marknadsföring och samverkan med omgivande samhälle.

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande direkt påverkan på miljön?

Högskolans övergripande miljömål för år 2011-2016 med en direkt betydande påverkan är följande:

Övergripande mål 6: Användningen av material och energi inklusive transporter ska minska

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande indirekt påverkan på miljön?

Högskolans övergripande miljömål för år 2011-2016 med en indirekt betydande påverkan är följande:

Övergripande mål 1: Personalens och studenternas kompetens inom hållbar utveckling ska öka

Övergripande mål 2: Integrering av hållbar utveckling i relevant utbildning och forskning ska öka

Övergripande mål 3: Beaktande av aspekter av hållbar utveckling vid upphandling av varor och tjänster ska öka

Övergripande mål 4: Marknadsföring av högskolans miljöcertifiering och arbete med hållbar utveckling ska öka

Övergripande mål 5: Samverkan med det omgivande samhället kring hållbar utveckling ska öka

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

-Under 2016 startades en Swop shop där både personal och studenter kan lämna in kläder och samtidigt byta till något annat.

-Ämnesgrupp kemi har utvecklat mycket bra rutiner för riskanalys av laborationer och en föreståndare för laborativ verksamhet i hus 45 och kemi hus 99 har utsetts. Föreståndaren har genomgått en extern utbildning i Riskbedömning av kemikalier.

-Arbetet med hållbar utveckling på biologilabb har fått stor hjälp genom en anställd labbtekniker på deltid som har städlat, gått igenom kemikalier, uppdaterat säkerhetsdatablad etc.

-Projekt energineutral högskola pågår. Energikartläggningar pågår i samarbete med Akademiska hus, solkartor ska tas fram för alla tak på byggnaderna.

-HiG har fortsatt arbetat aktivt under året för att få första stjärnan i Cykelvänlig arbetsplats Gävleborg vilket är planerat att uppnås tidig vår 2017.

-Under sommaren anordnades Teknikerjakten för gymnasieungdomar då de byggde ett nytt cykelställ för el-cyklar som ska laddas med solceller. Det är värdefullt att visa gymnasieungdomar vad man lär sig på högskolan men även värdefullt att kunna erbjuda fri laddning av elcyklar till såväl lärare som studenter.

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

- Projektet Kommunicera kunskap om hållbar utveckling, med övergripande syfte att internt och externt, kommunicera kunskapen för en hållbar samhällsutveckling (ekologisk, ekonomisk och social) har inletts.
- Nytt program Folkhälsostateg med inriktning mot hållbar utveckling.
- Nya fristående kursen Näringslära och matvanor ur ett folkhälso- och hållbarhetsperspektiv lockade nära 500 sökande varav 200 antagits (nätbaserad distanskurs).
- Socialt arbete och hållbar utveckling, 7,5 hp på avancerad nivå har startats.
- Nytt projekt Inkluderande högskola för hållbar utveckling, har arbetats fram under året och sätts 1/1 2017.
- Projektet Nätbaserat lärande har påbörjats under 2016 och kommer att intensifieras under 2017 framför allt på Sjuksköterskeprogrammet.
- En konferens Consuming the Environment kommer att få en fortsättning och bli en återkommande biennial vid AUE.
- Hållbara affärsrelationer ett tidigare inrapporterade projekt kring Hållbara affärsrelationer (HAR) för regional innovativ affärsutveckling fick beviljat stöd från 4 miljoner kronor från Strukturfondspartnerskapet. Ytterligare ca 4 miljoner kronor från Region Gävleborg och därtill ca 4 miljoner kronor i internfinansiering från HiG centralt - totalt 12 miljoner kronor. Detta gör projektet till det största externfinansierade forskningsprojektet i AUE/E:s historia.
- Heldag med föreläsningar med fokus på en hållbar utveckling för äldre.
- Forskar Fredag i anslutning till Gävle kommuns Seniordagar (social/ekonomisk hållbarhet).
- Tryckfrihetsförordningen 250 år uppmärksammades den 2 december med förbjudna texter, sång och musik samt möjlighet för personal och studenter att se teaterföreställningen Tusen år hos Gud (social/kulturell hållbarhet).
- Pridefestivaler. Högskolans studenter deltog under sommaren i både Stockholm och Gävles Pride tåg. HGA sponsrade med tröjor och flaggor. Under 11-15 augusti använde Högskolan en särskild Pride/HiG-logga på sin Facebook.
- HiG har deltagit i Earth Hour och andra event samt samarbetsprojekt både nationellt (MLUH och HU2) och internationellt (ESDAN) även under 2016

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts

Uppfyllt för avfall

Uppfyllt för energi

Uppfyllt för transporter

Hushållsavfall totalt 2016: 27620 (-4 540 kg) dvs 3,9 (-1,2) kg/å.a.pers+HÅstud
Komposterbart matavfall, 15 120 kg är det samma år efter år eftersom kärnen har den storleken.

Mängden sorterat avfall i labbhallen Hus 45 har minskat.

Verksamhetselen har minskat något, -0,4% och övrig energi ligger på samma nivå som 2015. Värmen har ökat obetydligt. Detta gör att den totala energianvändningen

är så gott som oförändrad.

Totalt CO₂-utsläpp vid resor (exkl. flyg över 50 mil) har minskat med 5,1% (-8,9% /å.a).

Totalt på en sex-årsperiod, 2011-2016 då vi har haft vår nuvarande målperiod har vi minskat betydligt vad det gäller mängden avfall, energianvändning samt koldioxid och uppfyllt våra mål för direkt miljöpåverkan mycket väl.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts

Ö1

Delvis uppfyllt för personal

Uppfyllt för studenter

Alla nyanställda har blivit erbjuden en introduktionsutbildning/personlig återkoppling av sin samordnare och all personal med laborativa uppgifter har blivit erbjuden en särskild utbildning.

67% (-3%) av personalen har deltagit i någon kompetenshöjande utbildning.

Nya rutiner har tillämpats för att fånga upp studenter med laborativa inslag i Hus 45 så att de tagit del av Miljö- och säkerhetsföreskrifter. Ansvarig lärare upprättar en lista över alla studenter där de måste skriva under att de tagit del av föreskrifterna. Efter införandet av de nya rutinerna kan förbättring noteras vid rapportering av de som tagit del av detta jämfört med tidigare år.

Ö2

Uppfyllt vad det gäller HU i kurser

Delvis uppfyllt vad det gäller examensarbeten

Delvis uppfyllt vad det gäller forskningen

Integreringen av HU i undervisning och forskning stimuleras via granskning av kurser, examensarbeten och forskningsprojekt. Alla nya kurser måste HU granskas för att kunna fastställas. Under 2016 erbjöds 793 st kurser varav 74,5 % har inslag av HU (+0,7%), av dessa hade 13,6 % det till övervägande del (+0,2 %). 49 % av de granskade examensarbetena (222 st) har inslag av HU (- 7,0 %), varav 9 % till en övervägande del (+6 %).

2016 granskades 63 st internt och externt finansierade forskningsprojekt med en omslutning över 300 000 kr. 52,4 (-0,2) av dessa har övervägande del av HU och 30% (+1.2%) till mindre del. Granskningen utgick från ett ekologiskt, ekonomisk, socialt samt ett helhetsperspektiv.

Ö3

Uppfyllt vad det gäller upphandling

Miljökrav har ställts i 52,0% av upphandlingar och inköp (-0,3 %). Detta motsvarar 38,1 % av det ekonomiska värdet (+0,3%).

Ö4

Uppfyllt vad det gäller marknadsföring av HiGs miljöcertifiering och arbete med hållbar utveckling

Vad det gäller studenternas uppfattning om HiGs miljömedvetenhet och miljöcertifiering har det funnits ett delmål att 25% av de nya studenterna ska känna till att HiG är miljöcertifierade och att HiG arbetar aktivt för hållbar utveckling. 2016 kände 72% till att HiG är miljöcertifierat (-2%). Då frågeformuleringen förändrats något relativt tidigare år är det inte möjligt att göra en konsekvent jämförelse över tid. 2015 svarade 18% av studenterna att Högskolans miljöcertifiering haft stor betydelse för deras val av lärosäte. Svartalernativet mycket stor betydelse fanns ej med i den undersökningsomgången. För 2016 har 7.7 % svarat att det hade mycket stor betydelse och 21,1 % stor betydelse. På en skala 1-4 angående HiGs miljömedvetenhet svarade 14,3 % att det hade stor betydelse (4), (3) 22,8 %, (2) 21,4 % och (1) 24,8 % liten betydelse. Endast 16,8 % ansåg att de inte hade någon uppfattning. Detta gör att vi tror att vår vision och vårt arbete för hållbar utveckling har betydelse.

Ö5

Uppfyllt vad det gäller Samverkan med det omgivande samhället

HiG har medverkat i ett flertal olika samarbetsprojekt som gäller studenter, forskare och det omgivande samhället samt övriga intressenter. Flera projekt har pågått sedan flera år och nya har startats. Innehållet omfattar olika områden för HU som ekonomi, tillväxt, material, energi och inre samt yttre miljö med människan i centrum.

-Exempelvis Earth-Hour.

-Inspirationsdag 2016 med tema Hållbar mat.

-Under hösten 2016 genomfördes den årliga ungdomskonferensen Jag brinner i samarbete mellan Gävle kommun, CAN, Länsstyrelsen Gävleborg, Samhällsmedicin Landstingen Gävleborg.

-Medverkan på Bok- och biblioteksmässan 22-25 september. Temat i montern var hållbar livsmiljö och föredragen tog upp alla aspekter av hållbarhet.

Totalt på en sex-årsperiod, 2011-2016 då vi har haft vår nuvarande målperiod har vi uppfyllt våra mål för indirekt miljöpåverkan mycket väl.

8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?

Varje enhetschef har ansvar för att all personal ska ha relevant utbildning om hållbar utveckling. Introduktionsutbildning med information om hållbar utveckling och högskolans ledningssystem erbjuds nyanställda 2 ggr/år och en mer omfattande utbildning finns också på lär plattformen Blackboard. Ledningen får 2 ggr/år uppdatering av laglistan samt M-plus och förmedlar den informationen till avdelningscheferna. Samordnarna representerar sina enheter i Rådet för hållbar utveckling och har ett ansvar att sprida information på sina respektive enheter t.ex. på avdelningsmöten och via e-mail samt den interna miljöhemsidan. Under 2016

har det genomförts ett antal olika utbildningstillfällen som har varit riktade till egna enheter, all personal eller till alla studenter. Specialutbildningar för t.ex. laboratoriepersonal och interna revisorer erbjuds vid jämna mellanrum samt vid behov.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

-Start för projektet Nätbaserat lärande som omfattar både förändring av undervisningsformer samt av det fysiska och virtuella rummet, och möjliggör ett alltmer flexibelt lärande i tid och rum för studenterna. En temavecka kring nätbaserat lärande med föreläsningar och workshops har genomförts. Projektet bygger vidare på projektet Flipped Classroom.

-Follow Print används fortfarande med automatisk dubbelsida och svartvita utskrifter förvalt. Dessutom finns ett extra läge för att bekräfta om man verkligen vill skriva ut.

-Fortsatta aktiviteter för att byta ut belysning till rörelsestyrd belysning. Alla datorer stängs av vid inaktivitet.

-Alla studentuppsatser och forskningspublikationer lagras enbart elektroniskt.

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor?

-Ytterligare tre salar har byggts om för att möjliggöra undervisning med deltagare på plats och på distans samtidigt (inom projektet Nätbaserat lärande). Ytterligare tre kommer att byggas om 2017.

-Fem grupprum på biblioteket ska utrustas med skärm och kamera för att möjliggöra grupparbete med studenter på annan ort.

-Arbetet med att säkerställa att samtliga personaldatorer, studentdatorer och datorer i mötesrum på högskolan har nödvändiga program och hårdvara för resfria möten pågår.

-Arbetet med att utrusta ett antal rum på högskolan för att säkerställa att det finns 10 mötesrum belägna i olika hus med Ready-to-use utrustning för resfria möten pågår.

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

Antal årsarbetskrafter och kvadratmeter

Antal årsarbetskrafter: 582

Antal kvadratmeter lokalyta: 39 856

1. Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid i kilogram, totalt och per årsarbetskraft uppdelat per fordonsslag (1.1), sammanlagt (1.2) och från flygresor över 50 mil (1.3) samt antal resor

	Årets uppgifter – antal resor och kg CO ₂			Föregående års uppgifter	
	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.
a) Flygresor under 50 mil	287	13 682	24	11 573	21
b) Bilresor	2810	35 963	62	28 388	51
c) Tågresor	5115	2,69	0,005	2,36	0,004
d) Bussresor	0	0	0,00	0	0,00
e) Maskiner och övriga fordon		0	0	0	0
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid					
1.1 a-e		49 648	85	39 963	71
1.3 Flygresor över 50 mil	820	206 350	355	234 008	419

1.4 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

Förra året redovisades för lite CO₂ då vi fick ofullständiga uppgifter från resebyrån. För 2015 borde det ha varit:

a) 13882 kg

b) 38458 kg

Vi har därför haft en faktisk minskning se svar från fråga 7, övergripande mål 6.

Beräkningarna inkluderar fortfarande inte bussresor eftersom vi inte kan verifiera sträckorna utan endast kostnaden. Detta gör att vi inte kan räkna om till relevant CO₂-värde.

Uppgifterna om körd sträcka med egen bil samt taxi erhålls från vårt lönesystem, uppskattas efter CO₂-värdet för bensin eftersom vi inte har någon möjlighet att differentiera mellan diesel och bensin. Vi utgår ifrån schablonmallen från Naturvårdsverket för bensin = 0,18 kg CO₂/km. Naturvårdsverkets nya emissionsfaktorer gör att vi får en större minskning än trenden för tidigare år.

1.5 Hur uppgifterna är framtagna?

Eget uppföljningssystem, Leverantörsuppgifter

Eget uppföljningssystem: Resor med egen bil och taxi.

Leverantörsuppgifter: Flyg, tåg och hyrbil.

Schablonlista som Naturvårdsverket tillhandahåller

2. Energianvändning

2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvyta uppdelat på

	kWh totalt		
	2016	2015	2014
Verksamhetsel (avser lokaler)	2 121 000	2 229 000	2 341 428
Fastighetsel	1 100 000	1 074 811	1 050 188
Värme	4 894 881	4 887 840	4 592 875
Kyla	0	0	0
Totalt	8 115 881	8 191 651	7 984 491

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Verksamhetsel (avser lokaler)	3 644	3 987	4 196	53	48	53
Fastighetsel	1 890	1 923	1 882	28	23	24
Värme	8 410	8 744	8 231	123	105	104
Kyla	0	0	0	0	0	0
Totalt	13 945	14 654	14 309	204	176	180

Eventuell energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2016	2015	2014
Energi	0	0	0

Energianvändning utanför lokalerna består av motorvärmare. Någon specifikation på detta har vi inte. Dock har vi precis börjat tidsstyra och temperaturstyra dessa för att minska totala energianvändningen vid Högskolan.

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad

Värmeförbrukningen är normalårskorrigerad.

2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent)

	2016	2015	2014
Verksamhetsel	58 %	58 %	58 %
Fastighetsel	58 %	58 %	58 %
Värme	95 %	95 %	95 %
Kyla	0 %	0 %	0 %
Utanför lokaler	0 %	0 %	0 %
Totalt	80 %	80 %	79 %

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal?

Krav har inte ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal.

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare? (vid ja ange vilka åtgärder som har genomförts)

Ja

Vi har under läsåret ersatt fönster mot solsidan till energifönster som förhoppningsvis minskar solinstrålning/värme på sommaren samt bättre isolering på vintern (värmeförlust). Vi byter löpande ut lysrörsarmatur mot LED-belysning.

Motorvärmarna tidsstyrs samt styrs av utetemperatur vilket leder till minskad totalt energiförbrukning.

2.6 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa))

Elen ingår i hyresavtalet och fakturas av hyresvärden i efterhand. Vi själva står inte som avtalspart mot energibolag.

se ovan

2.7 Hur är uppgifterna framtagna?

Leverantörsuppgifter

3. Miljökrav i upphandling

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

	Antal st		
	2016	2015	2014
Upphandlingar och avrop med miljökrav	5 855	5 184	5 190
Upphandlingar och avrop totalt	11 257	9 909	10 794
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	52 %	52 %	48 %

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärdet där energikrav enligt förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts

Ingen upphandling genomförd.

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärdet, ange skälen för det:

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? (vid nej ange skälen för det)

Nej

Har inte tecknat nytt hyresavtal eller köpt byggnad sedan förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader infördes

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av upphandlingar och avrop per år

	Värde kr		
	2016	2015	2014
Upphandlingar och avrop med miljökrav	37 504 772	30 018 712	25 234 723
Upphandlingar och avrop totalt	98 515 803	79 518 019	81 967 517
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	38 %	38 %	31 %

3.5 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

3.6 Hur är uppgifterna framtagna?

Eget uppföljningssystem, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Samkörning av rapport från ekonomisystem tillsammans med rapport Giltiga ramavtal från Kammarkollegiet samt manuellt arbete.

4. Frivilliga frågor

Frågor om policy

4.1 Har myndigheten internt styrande dokument för IT och miljö? (om ja ange vilka områden som tas upp i dokumentet)

Ja

IT-användning för resfria möten, Miljöhänsyn vid anskaffning av IT

Frågor om IT-anskaffning

4.2 Andel IT-anskaffningar där miljökrav ställts av det totala antalet IT-anskaffningar per år (anges i procent och värde).

	2016	2015	2014
Andel (%)	%	%	%
Värde (Skr)	Skr	Skr	Skr

Hur är uppgifterna framtagna ?

4.3 Vilken typ av miljöhänsyn har tagits vid IT-anskaffningar ?

Farliga ämnen, Livslängd, Materialval, Återvinningsbarhet

Hur är uppgifterna framtagna ?

Frågor om energianvändning

4.4 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per årsarbetskraft uppdelat på

	kWh			kWh/årsarbetskraft		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014
PC-arbetsplats						
Skrivare						
Serverar och Serverrum						

Hur är uppgifterna framtagna ?

Frågor om resfria möten

4.5 Antal resfria möten totalt och per årsarbetskraft

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Resfria möten	1 833			3		

Hur är uppgifterna framtagna ?

Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Det bifogade värdet visar antal registrerade möten/sessioner med två eller fler deltagare. Ett möte registreras bara EN gång oberoende av antal deltagare (dvs bara antal hosted sessions). Statistiken är anpassad till NV:s riktlinjer för registrering av antal resfria möten. Uppgifterna har erhållits från Trafikverket i samband med REMM-projektet.

Frågor om förklaring till resultatet

4.6 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

Frågor om energi

4.7 Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för ert energieffektiviseringsarbete?

4.8 Producerar myndigheten egen el? (om ja ange hur mycket i kWh)

Ja

6950 kWh el och 3630 kWh hetvatten.

Solceller och solfångare. Mest i forskningssyfte.

4.9 Har myndigheten miljöklassade och/eller certifierade byggnader?

Nej

Vi äger inga byggnader. Vi hyr allting.

Frågor om avrop

4.10 Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav, där så har varit möjligt?

